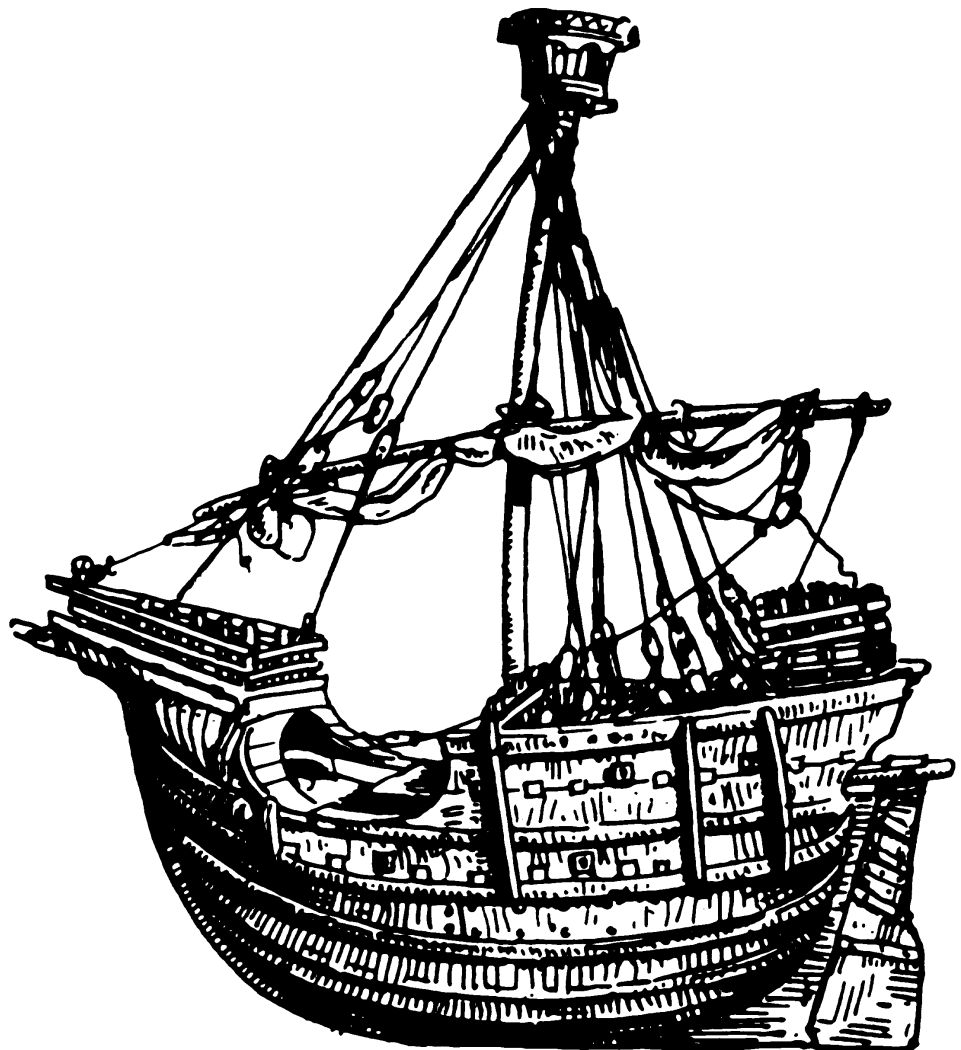

Koggenland

2009/3-4

genealogisch tijdschrift
voor de afdeling
Oostelijk West-Friesland
van de Nederlandse Genealogische
Vereniging

VAKGARAGE®

VAKGARAGE PIET HAS

20% KORTING !!

UITLATEN EN BANDEN

QUICKSERVICE ZONDER AFSPRAAK

LAGEWEG 25, HOORN, (0229) 21 54 16

'Koggenland' verschijnt in 2010 in de maand maart, mei, september en december. De sluitingsdatum voor het volgende nummer is 15 februari 2009.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van ondertekende artikelen.

Uw reacties op 'Vragen' en andere publicaties plaatsen wij graag in 'Koggenland' zodat ook anderen dan de direct betrokkene van uw reacties kunnen profiteren.

© Voor het overnemen van artikelen of delen daarvan is toestemming vereist van de redactie en de auteur.

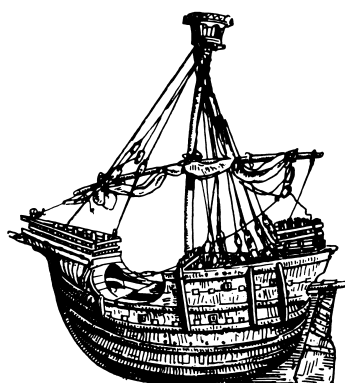
**Genealogisch tijdschrift
voor de afdeling
Oostelijk West-Friesland
van de Nederlandse
Genealogische
Vereniging**

Koggenland

**aflevering 2009/3-4
jaargang 24**

Inhoud	pagina
Onze Bijeenkomsten	134
Wie houdt er een 10-minutenpraatje?	134
Van de bestuurstafel	135
Terugblik op de jubileumviering	136
Vlaming, een familie van chirurgijns in Enkhuizen.....	137
Aanvulling op de Parenteel Sombeek	138
De eerste pagina's van mijn familiegeschiedenis	140
Uit het Oud Notarieel Archief: kwetsuren	144
Personen uit West-Friesland in het ONA van Oosthuizen (I)	146
Verdwenen beroepen: de syphonpomper	150
Mag ik me even voorstellen	152
Werkgroep digitaliseren dopen, huwelijken, overlijden.....	152
Onze Bibliotheek in het Nivongebouw	155
Aanwinsten van onze afdelingsbibliotheek.....	156
Nieuwe website Waterlands Archief.....	158
Wie gaat er mee naar het Verenigingscentrum in Weesp?	159
Aan dit nummer werkten mee.....	159
Mutaties op de ledenlijst.....	160

**Redactie-adres
Ben H. T. J. Leek
Koperslager 41
1625 AK HOORN**

ISSN-nr. 0927-8443

Onze Bijeenkomsten

21 januari 2010	De heer Harmen Snel: "Het geheim van Sarah Bernhardt en de joodse genealogie"
18 maart 2010	De heer Mr. A.H.G. Verouden: "Vader onbekend?"
15 april 2010	Jaarvergadering van de afdeling en 10-minutenpraatjes

De bijeenkomsten worden gehouden in het Nivongebouw, Kerkebuurt 169, Berkhout. Aanvang (tenzij anders vermeld) 20.00 uur. Zaal open 19.00 uur. Een nadere toelichting op deze lezingen in het seizoen 2009/2010 treft u aan in het informatieblad bij Koggenland 2009/1.

Wie houdt er een 10-minutenpraatje?

Zoals ieder jaar willen wij ook na de komende jaarvergadering in april u als leden in de gelegenheid stellen een 10-minutenpraatje te houden over een onderwerp dat u bezighoudt.

We weten dat het steeds moeilijker wordt, daarvoor mensen te vinden, maar we zouden het wel heel jammer vinden, als dat onderdeel van het jaarprogramma zou moeten vervallen bij gebrek aan sprekers.

Denkt u er eens over na en mocht u iets weten waarover u zou willen vertellen, geeft u dat dan even door aan Aad Goossens.

E-mail: aad.riek.goossens@quicknet.nl

Tel. 0228 - 58 15 67

Wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking.

Van de bestuurstafel

Zoals u in een eerder toegezonden e-mail hebt kunnen lezen, hebben bestuur en redactie ervoor gekozen deze jaargang af te sluiten met een dik kerstnummer. Er was kort na de zomervakantie onvoldoende kopij aangeleverd, wat wij ook wel verwacht hadden na het prachtige dikke jubileumnummer ter gelegenheid van ons 25-jarig bestaan. Vanaf deze plaats willen wij alle contribuanten aan dit nummer en alle medewerkers bij de organisatie van de jubileumviering nog eens hartelijk bedanken voor hun inzet: het is een prachtige dag geworden!

Intussen is uw bestuur al weer aan het vooruitkijken. De korte ledenraadpleging, voorafgaand aan de zeer druk bezochte lezing op 19 november over modern DNA-onderzoek en gemeenschappelijke Westfriese voorouders, stond in het teken daarvan. Het bestuur is blij met de benoeming van Carina ter Wee-Schilder tot secretaresse en bedankt Aad Goossens voor de inzet, waarmee hij na het overlijden van Hans van den Broek het secretariaat heeft waargenomen. Aad wil zich nu overigens gaan concentreren op zijn taken als tweede secretaris en stoppen met het organiseren van de lezingenavonden. Het schema voor 2010/2011 is al klaar en wij hopen dat zich een opvolger meldt om dit dankbare werk over te nemen.

De aanwezige leden gingen unaniem akkoord met de standpunten die onze afgevaardigden naar de algemene ledenvergadering van de NGV zullen innemen: instemmen met de begroting 2010, ondanks een fors tekort dat wellicht in 2011 tot contributieverhoging moet leiden, en goedkeuren van de nieuwe bestuursleden. Wie nadere informatie over de voorstellen van de denktank over de toekomst van de NGV of over het opheffen van de afdeling computergenealogie wil hebben, kan deze stukken digitaal krijgen via onze tweede secretaris, Aad Goossens.

De conceptbegroting van onze afdeling, die niet afwijkt van eerdere begrotingen qua opzet, werd aanvaard, waardoor uw bestuur weer vooruit kan. Het geld kan weer worden besteed aan het organiseren van de lezingenavonden, het ondersteunen van de verschillende werkgroepen en ook aan het opzetten van nieuwe activiteiten: het organiseren van een excursie naar het genealogisch centrum in Weesp (aanmelden bij Carina) en het opzetten van een werkgroep (leesclub) transcriberen (aanmelden bij Klaas).

Tenslotte nog het volgende: de redactiecommissie zoekt een enthousiast lid, dat Jan Lijzenga kan ondersteunen bij het persklaar maken van de kopij. Kennis van het programma Word strekt tot aanbeveling, maar daar moet u

niet van schrikken. Jan wil u graag inwerken in de praktische gang van zaken. U kunt zich bij hem of bij een van de bestuursleden aanmelden.

De redactiecommissie heeft weer een gevarieerd nummer kunnen samenstellen. Een aantal bijdragen kon door tijdsgebrek of plaatsgebrek niet worden ondergebracht in het jubileumnummer. Sommige daarvan treft u in deze aflevering aan, ook de bijdrage van de familie Meys, die zoek was geraakt, waarschijnlijk omdat zij als eersten en lang voor alle anderen hun kopij hadden ingeleverd. Het thema 'ziekenzorg in West-Friesland' keert dus nog terug. Verder treft u allerlei bijdragen aan van leden, organisatorische mededelingen en een overzicht van aanwinsten in onze afdelingsbibliotheek.

Rest mij u en de uwen een prettige kersttijd en een gezond en gelukkig 2010 toe te wensen namens bestuur en redactiecommissie van onze afdeling.

Terugblik op de jubileumviering

Op 9 mei j.l. vierde onze afdeling tijdens een feestelijke bijeenkomst haar 25-jarig bestaan. Met koffie en gebak werden de leden welkom geheten. Tal van oud-bestuursleden waren aanwezig in de kerk van Berkhout. De redactie van Koggenland presenteerde een dubbel nummer van ons blad met vele interessante bijdragen van onze leden. Ben Leek en vooral Jan Lijzenga hebben er een prachtig nummer van gemaakt, waar veel tijd en zorg aan besteed is. De lay-out, de opmaak van het boekje is op zeer kundige wijze door Jan Lijzenga verzorgd. De redactie komt veel dank toe.

De initiatief nemer van ons jubileum, Hans van den Broek, heeft helaas het feest niet mee mogen maken. In februari overleed hij na een korte ziekte. Zijn vrouw, Gemmy, had zich bereid verklaard om het eerste nummer van de jubileum uitgave in ontvangst te nemen. Op deze wijze kon de afdeling dank uitbrengen aan onze overleden secretaris. Na de uitreiking van het jubileumnummer dankte Gemmy van den Broek het bestuur om via haar Hans te bedanken voor het werk dat hij voor onze afdeling had gedaan.

Na dit officiële gedeelte hield Carel de Jong, oud medewerker van het Westfries Museum, een lezing over "Afbeeldingen op schilderijen en genealogie". Daarna was er nog volop gelegenheid elkaar te spreken onder het genot van een drankje en een hapje. Deze bijeenkomst stond verder ook in het teken van het afscheid van Leny Kukler-van Gemert, die vanaf 1998 deel heeft uitgemaakt van ons bestuur. In het bestuur heeft zij vele taken verricht. Jarenlang organiseerde zij onze lezingen avonden. Met een passend geschenk werd Leny uitgezwaaid.

Het was tevens onze laatste bijeenkomst in de Berkhouter kerk. Ook de heer Groothuis, beheerder van de kerk, werd bedankt.
Kortom onze afdeling kan met veel genoegen terugzien op de 9^e mei 2009.

Namens het bestuur, Klaas Bant

Vlaming, een familie van chirurgijns in Enkhuizen *(door M. E. F. Meijs – Bitter, met dank aan mevr. L. Tinkelenberg-Mantz voor haar medewerking)*

Aan het begin van de 18^e eeuw woonden er in Enkhuizen minstens twee mensen met de naam Simon Vlaming. In dit verhaal gaat het over **Simon Vlaming**, die 17-08-1684 gedoopt is in de R.K. Statie in Enkhuizen met als doopgetuige Maritje Vlaming. Hij is overleden te Enkhuizen op 28-07-1747 en begraven in de Westerkerk (Middenkap graf 489). Zijn beroep was (opper)chirurgijn. Hij was een zoon van Gerrit Verhulst en Geertruy Vlaming. Op 14-05-1721 vertrekt hij met het schip Baanman met de rang van Assistent naar Batavia en komt daar aan op 21-02-1722. Hij trouwt (1) te Batavia op 23-03-1724 Anna Johanna van Loo, die op 21-03-1729 in het kraambed overlijdt. Uit dit huwelijk worden twee kinderen geboren, Johanna Maria (gedoopt te Batavia 19-11-1725) en Thomas Theodorus (gedoopt te Batavia 24-04-1729). Met zijn tweede vrouw (zie hieronder) en zijn kinderen gaat hij met het schip Magdalena terug naar Nederland op 22-12-1733 en arriveert op Texel op 30-09-1734.

Hij trouwt (2) te Batavia met Gerarda Felicita Evers, geboren ca. 1700 te Aalten, overleden te Enkhuizen op 01-02-1779 en begraven te Hoorn 08-02-1779. Zij was dochter van Jan Evers en Anna Margrieta Monthemius, beiden wonende te Aalten. Het gezin Vlaming – Evers woonde in Enkhuizen in 1735 in de Breedstraat. Uit dit tweede huwelijk stammen twee kinderen, beiden gedoopt te Enkhuizen: (1) Anna Pieterella 18-05-1736 (doopgetuigen Anna Brakel en Pieterella Beers) en (2) Simon Andries 13-06-1741 (doopgetuigen Andrea Helena Steijn en Catharina Loofs). Simon Andries vertrekt 07-11-1763 als Assistent met het schip Immagonda naar Batavia, waar hij 13-05-1764 arriveert. Hij overlijdt 24-01-1767.

Gerrit Vlaming, de broer van Simon Vlaming, was scheepschirurgijn. Hij was dus ook een zoon van Gerrit Verhulst en Geertruy Vlaming. Hij is gedoopt te Enkhuizen (RK) op 21-03-1688 (doopgetuige Bregtje Vlaminck) en overleden te Bengalen op 16-08-1731. Onder de naam Gerrit Verhulst trouwt hij te Enkhuizen 30-03-1709 met Antje Huitema.

Freek Vlaming, de broer van Geertrui Vlaming, was ook chirurgijn. Hij was de zoon van Sijmon Vlaming en Neeltje Claes. Hij trouwt met Vrouwtje Willems de Vries; hij is begraven op 11-03-1737 in de Westerkerk (ZK 47).

Ook woonde in Enkhuizen nog een **Simon Vlaming** op de Breedstraat. Hij trouwde in 1733 met Agatha Kort.

Aanvulling op de Parenteel Sombeek

(door Marijke van Teunenbroek-Land en Arjen de Kievit)

Noot van de redactie: *deze aanvulling bereikte ons te laat om nog te kunnen worden opgenomen in het jubileumnummer. De generatienummers in deze aanvulling sluiten aan op de nummering in het oorspronkelijke artikel in Koggenland 2009/2.*

Generatie VII

VII-4.5.1.6.2.6 **Jacobus Sombeek**, geb. 25-8-1877 Pamekasan (Madoera), fabricatiechef suikerfabriek Soember Dadie (adresboek 1907), adm. van een suikerfabriek te Bangil (adresboek 1934), overl. 23-7-1935 Laboeng Marege (57), tr. Soerabaja, 9-3-1904 **Susette Antoinette Theodore Myer/Mijer** (Susette?), geb. 22-2-1880 Makassar, overl. na 7-1952 Rotterdam?, dochter van Pieter Myer/Mijer en Mary Louise Parengkuan. Uit dit huwelijk 3 of 4 kinderen (Martijn Willem kan ook zoon zijn van Gerard Sombeek):

1. **Susette Jacoba Sombeek**, geb. 20-1-1905 Kediri, overl. 11-7-1959 Amsterdam (54), tr. Soerabaja, 7-11-1930 **Willem Cornelis Blank**, geb. 22-8-1901 Sitoebondo, Mach. Suikerfabriek Kedawoeng (adresboek 1934/1938), overl. 27-5-1951 Kedawung (49). Uit dit huwelijk 2 kinderen.
2. **Elise Jeanne Sophie Sombeek**, geb. 22-5-1906 (NP Sprenger 25-5-1907) Kediri, tr. Soerabaja, 7-12-1929, gescheiden (door echtsch. ontb. Arr. Rb. Soerabaja, 9-9-1931) **Frans Dignus Sprenger**, geb. 20-12-1903 Vlissingen, oud-employé N.V. Intern. Crediet- en Handels Ver. Rotterdam en A.N.I.E.M. te Soerabaja en Toeloeng Agoeng, thans werkzaam Gem. secretarie te Oudenrijn (Ned. Patriciaat Sprenger 1941), zoon van Mr. Gerard Jacob Sprenger (1874-?) en Anna Femina Kolff (1877-?). Uit dit huwelijk geen kinderen.
3. **Petronella Marie Sombeek**, geb. 8-10-1908 Sidoardjo, tr. voor 5-1936 **Gustaaf Frederik von Schükkmann**, geb. 19-2-

1908 Sidoardjo, Ambtenaar 3e klasse In en Uitvoerrechten en Accijnzen (adresboek 1941), waarnemend controleur In- en Uitvoerrechten Belawang (regeringsalmanak 1942). Uit dit huwelijk een kind bekend.

4? **Martijn Willem Sombeek**, geb. 26-5-1912 Bangil.

VII-4.5.1.6.2.7 **Gerard Sombeek**, geb. 2-9-1878 Pamekasan (Madoera), maandgelder staatsspoor te Soerabaja (adresboek 1899), Empl. W.B. Ledebouer en Co. (adresboek 1907), 1e Commies Weesk. (adresboek 1920/1923), zonder beroep, overl. 25-12-1954 Baarn (76), tr. (bij volmacht) Semarang, 14-6-1902 **Marie Charlotte van Zuijlen**, geb. 15-11-1872 Makassar. Uit dit huwelijk 6 of 7 kinderen (Martijn Willem kan ook zoon zijn van Jacobus Sombeek):

1. **Sophie Marie Sombeek**, geb. 6-6-1904 Semarang, overl. 25-9-1908 Makassar (4).
2. **Louise Gerardine Sombeek**, geb. 13-6-1906 Soerabaja, overl. 18-5-1983 Oosterhout (76), tr. 28-12-1931 **Gerardus Johannes Das**, hoofdonderwijzer te Makassar (adresboek 1934).
3. **Paul Willem Sombeek**, geb. 23-9-1907 Makassar, magazijnmeester, tr. Malang 8-2-1941(gescheiden) **A. F. Dugro** (Guus).
4. **Sophie Marie Sombeek**, geb. 26-4-1910 Makassar, Adj. Com. Hfd. Best. Post te Bandoeng (adresboek 1934).
- 5? **Martijn Willem Sombeek**, geb. 26-5-1912 Bangil.
- 5/6. **Oscar Wilhelm Sombeek**, geb. 1/4?-5-1914 Lawang of Soerabaja, Werkman A.C.W. (adresboek 1934/1938).
- 6/7. **Marie Charlotte Sombeek**, geb. 14-5-1916 Soerabaja, tr. 26-2-1941 **W. Munnich**.

Bij Bronnen toevoegen:

<http://www.schiltmeijer.nl/Plaatsnamen/Begraafplaatsen/Algemene%20begraafplaats%20Bergen%20Oud.htm>;

<http://www.shgv.nl/Naturalisaties%20pet-spe.htm>: naturalisatie Carel Sombeek;

<http://www.rvader.nl/Lagaaij/PDF/lagaaij.pdf>: Familie Lagaaij 'de levenslustigen': genealogie van het Zeeuwse geslacht Lagaaij, door Rob Vader, 2004;

<http://select.nytimes.com/gst/abstract.html?res=F30F13FA3C5F1B7A93C1A91789D95F4C8385F9>: N.Y. Times over overlijden Dirkje van Bleijswijk Sombeek-van Capelle;

De eerste pagina's van mijn familiegeschiedenis

(door Lourens Olijve)

Mijn ouders

Mijn vader **Jan Olijve** is geboren op 1 september 1904 in het Drentse dorpje Wezuperbrug gemeente Zweeloo. Overleden te Ilpendam op 17 september 1981 in de leeftijd van 77 jaar en 17 dagen. Mijn moeder **Geertje Wals** is geboren op 27 mei 1913 te Overleek gemeente Monnickendam. Overleden te Purmerend, bij haar dochter mijn zus Hennie Olijve thuis, op 20 november 1986 in de leeftijd van 73 jaar, 5 maanden en 25 dagen. Onze ouders zijn begraven te Ilpendam in het familiegraf op de algemene begraafplaats achter de Ned. Herv. kerk.

Liefdesvonk

Toen mijn vader, op zoek naar werk, op 21-jarige leeftijd als vrijgezel in mei 1926 vanuit Drente naar Noord-Holland kwam, kwam hij als boerenknecht met kost en inwoning in vaste loondienst bij veehouder Dirk Uitentuis. Het boerenbedrijf van de familie Uitentuis was gevestigd aan de Westerweg in de Purmer behorende tot de gemeente Purmerend.

Net 18 jaar geworden komt Geertje Wals in mei 1931 als dienstbode intern eveneens in betrekking bij de familie Uitentuis. Hier sprong de liefdesvonk over tussen de Drentse vrijgezel en de Overleekse dienstbode. Zij trouwden op 7 juni 1934 te Monnickendam en gaan wonen aan het Oudelandsdijkje, het voormalige Molenpad, te Ilpendam. Een burgerwoonhuis met een kleine aangebouwde veestalling. Mijn vader had een grote voorliefde voor koeien. De stal bood slechts plaats voor drie koeien. Omdat er bij het huis geen land was bleven de koeien gedurende het gehele jaar op stal. Voor het benodigde gras en hooi huurde mijn vader van het Hoogheemraadschap Waterland een deel van het Oudelandsdijkje tussen Ilpendam en Purmerend.

Uit dit huwelijk geboren:

1. **Lourens (Lou)**, geb. Ilpendam 23 juli 1935, ged. Ned.Herv. Ilpendam 6 oktober 1935, ged. R.K. Haarlem 21 april 1957, tr. Blokker 2 oktober 1957 met **Geertruida (Truus) Dijkman**, geb. Blokker 19 oktober 1933.
2. **Hendrikkien (Hennie)**, geb. Ilpendam op 24 juni 1938, tr. Monnickendam 8 juni 1961 met **Marius Cornelis (Marius) Kraak**, geb. St. Pancras 19 september 1928, overl. Purmerend 22 mei 1982.
3. **Jacob Hermannes (Jaap)**, geb. Overleek, gem. Monnickendam 27 april 1942, tr. Broek in Waterland 17 december 1964 met **Johanna Cornelia (Hannie) van Dalen**, geb. Den Ilp 2 februari 1944.
4. **Janny Annetje (Jannie)**, geb. Overleek, gem. Monnickendam 11 juli 1944, 1ste huwelijk Purmerend 5 april 1962 met **Johannes Franciscus (Jan) Robesin**, geb. Purmerend 21 maart 1942, overl. Hoogeveen 27 februari 1977, 2de huwelijk met **Johannes Jacobus (Jan) Schaar**, geb. 't Kalf gem.Zaandam 18 december 1932, overl. Westzaan 13 april 1981.

Nog even een anekdote naar aanleiding van de huwelijksaankondiging van mijn ouders. Na het overlijden van mijn vader kreeg ik de ondertrouwkaart van mijn ouders onder ogen. Hierop stond vermeld dat de huwelijksvoltrekking zou plaatsvinden op donderdag 17 mei 1934. De vraag aan mijn moeder: "Waarom werd het huwelijk naar 7 juni uitgesteld?" In die ver vervlogen tijd werd je wel op je 21ste jaar meerderjarig (volwassen) maar tot aan je 30ste jaar moest je huwelijkstoestemming van je ouders hebben. Mijn vader was op dat moment nog geen 30 jaar. Mijn moeder vertelde dat pa schriftelijk om toestemming aan zijn vader had gevraagd maar kreeg geen antwoord terug. Toen is hij zelf naar zijn vader in Drente gegaan. Wat bleek echter, zijn vader had de nooit zijn brieven ontvangen. Mijn vaders stiefmoeder bekende dat zij de brieven achter had gehouden en nooit aan haar man had laten lezen. Nog even dreigde mijn vader om huwelijkstoestemming via de koningin te vragen. Doch zijn stiefmoeder koos eieren voor haar geld waarop het huwelijk alsnog, zij het naar de verlate datum, op 7 juni is voltrokken. .

Mijn grootouders Wals

Van mijn moederszijde is **Lourens Wals** mijn grootvader. Mijn voornaam Lourens bevestigt dat ik naar hem ben vernoemd. Opa Lourens Wals is geboren te Overleek op 14 augustus 1885 en overleden, na ziekenhuisopname, in het verpleeghuis Overwhere te Purmerend op 8 november 1973 in de gezegende leeftijd van 88 jaar. Trouwt op 16 juni 1909 te Broek in Waterland met **Annetje Lof** geboren aldaar op 1

november 1886, overleden op 12 december 1918 te Overleek tengevolge van de Spaanse griep in de leeftijd van 32 jaar.

Noot: De Spaanse griep was een beruchte griepepidemie uit de jaren 1918-1920. Deze wereldwijde epidemie heeft circa 50 miljoen slachtoffers geëist.

Uit dit huwelijk, geboren te Overleek gem. Monnickendam:

1. **Jan**, geb. 28 februari 1910, overl. Purmerend 25 augustus 1979, oud 69 jaar, tr. Monnickendam 28 april 1938 met **Eefje Hardebol**, geb. Overleek 10 juli 1909, overl. Volendam 23 oktober 1992.
2. **Klaas**, geb. 14 september 1911, overl. Monnickendam 27 december 1966, oud 55 jaar, tr. Monnickendam 10 augustus 1933 met zijn tafelzuster **Dorothea Maria Wilhelmina (Mien) Bekker**, geb. Zwolle 10 februari 1909, overl. Monnickendam 3 maart 1997. Zie tweede huwelijk opa Wals.
3. **Geertje**, geb. 27 mei 1913 (mijn moeder).
4. **Lourens**, geb. 10 november 1914, overl. Overleek 9 januari 1916.

Door dit vroege overlijden van zijn vrouw Annetje Lof bleef opa Wals achter met drie kleine kinderen van 8, 7 en 5 jaar. Of het contact via een krantenadvertentie is gegaan weet ik niet maar zestien maanden later, op 15 april 1920, trouwt opa Wals met **Jacoba Hermanna Le Fevre**. Wonende te Zwolle en aldaar geboren op 30 maart 1889, overl. Amsterdam 3 april 1963. Gescheiden, eerder weduwe van Wilhelm Theodorus Bekker.

Uit dit huwelijk, geboren te Zwolle:

1. **Dorothea Maria Wilhelmina (Mien)**, tr. met ome Klaas Wals. Zie eerste huwelijk opa Wals.
2. **Frederik Hermannus** (ome Freek), geb. 7 mei 1910, overl. 7 januari 1994, tr. 31 juli met Pieterella Kloet (tante Nel), overl. 17 januari 1999.
3. **Willem Theodorus** (ome Wim), geb. 16 juni 1911, overl. 9 juli 1995, tr. 25 april 1946 met Antje Aartsen (tante Annie), geb. 1923, overl. 4 februari 1993.

Door dit tweede huwelijk van opa Wals kreeg mijn moeder en haar broers een stiefmoeder, twee stiefbroers en een stiefzuster. Deze kinderen werden ook wel 'tafelbroer en tafelzuster' maar ook wel 'kinderen van halve bedden' genoemd.

Mijn grootouders Olijve

De ouders van mijn vader, **Adolf Olijve** en **Hindrikkien Struik** getrouwd 21 februari 1902, heb ik niet gekend. Mijn vaders moeder overleed op 2 december 1918 tengevolge van de Spaanse griep. Zij was pas van 36 jaar. Adolf Olijve overlijdt op 2 juli 1943 in de leeftijd van 64 jaar. Uit dit huwelijk:

1. **Marchien**, geb. Zweelo 29 februari 1902, overl. Hoorn 20 oktober 1971, tr. Sleen 24 oktober 1924 met **Ketrinus Hollander**, geb. Odoorn 11 september 1897, overl. Ilpendam 24 maart 1975.
2. **Jan**, geb. 1 september 1904 (mijn vader).
3. **Geertien**, geb. Zweelo 19 april 1907, overl. Gladbeck (Duitsland) 25 januari 1911.
4. **Aaltje**, geb. Zweelo 17 september 1909, overl. Gladbeck (Duitsland) 31 januari 1914.
5. **Albert**, geb. Gladbeck (Duitsland) 30 november 1911, overl. Kerkrade 2 december 1991, tr. Emmen 3 november 1934 met Trijntje Smidt, geb. Emmen 5 september 1909, overl. Kerkrade 19 augustus 1971.
6. **Levenloos**, geb./overl. Gladbeck (Duitsland) ca. 1913.
7. **Aaltje**, geb. Zweelo 3 november 1916, overl. Twello 30 januari 1997, tr. Sleen 14 april 1939 met Hendrik Stavast, geb. Odoorn 31 december 1916, overl. Twello 3 december 1987.

Door het overlijden van hun moeder kreeg Marchien (16 jaar) de moedertaak op haar jonge schouders toebedeeld. Anderhalf jaar na het overlijden trouwt Adolf Olijve, 41 jaar, op 30 juli 1920 met de 28 jarige Hendrikje Vos. Met de komst van hun stiefmoeder veranderde gezinssituatie voor de kinderen ingrijpend. Zij eiste dat de drie oudsten het huis uit moesten. De grootouders Albert Struik en Marchien Snoeiing ontfermden zich over Marchien (18 jaar) en Albert (8 jaar). Mijn vader (15 jaar) ging als boerenknechtje naar zijn oom en tante Marinus Struik en Mina Beuming. Omdat Hendrikje Vos bij haar huwelijk een buitenechtelijk kind van 5 jaar mee bracht moest Aaltje (3 jaar) bij haar vader en haar nieuwe moeder blijven. Zij kon dan mooi met haar stiefzusje spelen. Gezinsuitbreiding uit het tweede huwelijk werd voor Aaltje fataal. Door haar stiefmoeder werd zij voortdurend afgewezen. Elf jaar was Aaltje toen zij bij pleegouders werd ondergebracht. Hendrikje Vos overlijdt op 30 april 1960.

Uit dit tweede huwelijk, geboren te Sleen:

1. **Harmpien**, geb. 21 januari 1922, overl. Zaandam 22 september 1983, tr. 12 april 1940 met **Jan Gebben**, overl. Zaandam 29 november 1969.
2. **Roelof**, geb. 21 februari 1927, overl. Sleen 3 mei 1968, tr. Emmen 21 februari 1959 met **Jantien Schonewille**.
3. **Alberdina**, geb. 30 juli 1931, tr. Slochteren 12 maart 1957 met **Jacobus Folkersma**.

Waarom mijn vader en ook zijn broer en zusters nooit iets over hun ouders, het tweede huwelijk van hun vader en de daaruit geboren kinderen spraken ben ik pas, na het overlijden van mijn vader in 1981, door genealogisch

onderzoek achter gekomen. Hendrikje Vos was toch hun stiefmoeder en Harmpien, Roelof en Alberdina waren ten slotte toch halfbroer en halfzusters van hen.

Uit het Oud Notarieel Archief: kwetsuren

(door José Schenk, met dank aan dhr J W Balder)

Hierbij transcripties van twee aktes uit het oud notarieel archief ven De Rijk, die handelen over kwetsuren en het zetten van botbreuken, een kunst die men toen kennelijk ook al 'onder de knie' had.

Over een man met een wond aan zijn hoofd

ONA De Rijk 23-11-1681, boek 4471, notaris Pieter de Geus

Compareerde voor mij Pieter de Geus notaris publ[ique] bij den Ed[ele] Hove van Hollant geadmitteert, residerende tot Rijk en voor de getuijgen nagenoemt, de welgeleerde Bernardus Nieuwenteijt en Johannes van Til beijde Doctoren inde Medicinen wonende tot Graftdijk en inde Rijk, mitsgaders m[eeste]r Daniel van den Bussche Chirurgijn inde Beemster dewelcke verclaaren mitsdesen ten versoecke van de vrunden van Allert Hendriksz Groot, peerdecooper wonende inde voorsz[eide] Beemster, hoe waer en waerachtig is dat zij alle op heden hebben gevisiteert, den persoon van Claas Jansz de Boer, tot zijnen woonhuijse staande aan 't Noordeinde van de Middewegh inde Beemster voorn[oem]t. Ende den zelven gevonden op den stoel zittende, hebbende een wonde ~~ter zijden~~ aan de rechter zijde in't hangen van't hooft, en gaande naderhant in eenige discourssen in haer presentie met vaste treden zondere eenige zuijselinge over 't huijs en voort op een stoel tredende, met eene stap en soo van de zelve ook met eene stap op het bedde.

Dat hij doen ook op iets bijtende, betuijgde geen ongemak elders ter zaek van de wonde te voelen, gelijk mede dat hij de gantsche tijt van 't hebben van zijn quetsuere, geene pijn in't hooft te hebben gehad. Nogh ook geen brakinge of eenige treckinge van leden wijders verclaarde den Chirurgijn voorn[oem]t alleen dat hij na 't eerste verbant dat tot tot Hoorn gedaan was den voorn[oemde] Claas de Boer altijt op d'ordineris tijden heeft verbonden, en geen bloet uijt zijn neus ofte oor int minste heeft vernomen, noch eenigh teijken bevonden dat het zelve te vooren soude geschiet zijn dat mede de voorsz[eide] wonde tot op heden toe goede en gewenste digestie heeft gemaakt.

Nogh verclaart den zelven dat op den 21 Novemb[ris] deser maant zijnde geweest de 8^e dagh na 't krijgen van de quetsuere, den voorn[oemde] patient, eenige beroeringh van koorts zijde gevoelt te hebben. Eijndelijken verclaren de voorsz[eide] Comparanten nogh gesamentlijken, dat zij den zelven patient op heden hebben

bevonden nogh iets met de koorts beset te zijn doch van geen noot, en voort met goet verstant, zijnde het hoofd wegens de wonde, van buijten wat geswollen, 't welck de Chirurgijn betuijgde op heden voor de Eerste maal te hebben gemerckt zonder dat de patient egter eenige pijn (zoo hij ~~betuijgde~~ verclaerde) van binnen quam te gevoelen ofte hem int verstant iets te turberen, uijt alle het welcke zij Comparanten eenparich verclaarden volcomen te oordeelen, dat de voorsz[eide] wondt is en altijt geweest is, zonder eenigh gevaar ofte pericul des levens. Niet twijffelende of alle Doctoren zouden van gelijk sentiment en oordeel zijn in cas zij de voorsz[eide] patient, mede hadden gevisiteert. Presenterende alle het zelve des noot en versogt, naarder te zullen sterken. Aldus gepasseert tot Rijp, ten huijse van Tomas Evertsz Olij waart int vergulde paart, ter presentie van den zelve Tomas Evertsz ende Pieter Jansz Groot wonende inde Beemster als getuijgen 't oirconde getijckent den 23 Novemb[ris] A[nn]o 1681

B Nieuentijt

J[ohannes] van Til

Daniel van den Busche

Thomas Evertsz Olij

P[iete]r de Groot

P[iete]r de Geus Not[ari]s Publ[ijcq]

Over het ongeluk van een dominees vrouw

ONA De Rijp 01-09-1687, boek 4472, notaris Pieter de Geus

Compareerde voor mij Pieter de Geus Notaris Publicq bij den Ed[ele] Hove van Hollant geadmitteert, residerende tot Rijp, en voor d'get[uijgen] nagenoemt M[eeste]r Jan Heringa en M[eeste]r Jan Stolp beide Chirurgijns tot Rijp dewelke verclaren mistdesen ten versoeke van Jonkh[ee]r Adriaan van Egmont van der Nieuwenburgh Bailliuw van der Nieuburg, hoe waar ende waaragtig is, dat zij beide in haar voorsz[eide] qualiteit, op den XXVII der verleden maant Augustij namiddag omtrent ten IIII uren, zijn versogt te komen ten huijse van den Eerw[aarde] D[ominee] Hendricus Schevenhuijsen Predicant van de gereformeerde gemeente binnen den voorsz[eide] Dorpe en aldaar gecomen zijnde met ende benefens M[eeste]r Gerrit Gerritsz Leesetter tot Graft, hebben gevisiteert juffr[ou] Adriana Schevenhuijsen, Huijsvrouw van den voorn[oemde] D[ominee] Schevenhuijsen, zoo even van Schermerhorn 'thuis gebragt, alwaar zij door een kort gespan van Vier Paarden (zoo geseijt wiert) overreden was: ende dat zij aan 't lighaam vande voorsz[eide] Juffrou hebben bevonden een Breucke in haare Lincker Arm en haar regter kakebeen gekneust en stuckent welke haar voorsz[eide] Arm tot Schermerhorn geset zijnde, door de voorn[oemde] M[eeste]r Gerrit Leesetter meede is los gemaakt (en in haar Deposanten presentie) benefens 't voorsz[eide] kakebeen op nieuws is geset. Dat de voorn[oemde] Juffr[ou] aan haar Lincker bil ook hadde een groote contusie* ende agter aan 't hoofd een open wonde en dat zij Deposanten voorn[oem]t de

voorsz[eide] Juffr[ou] voort hebben gesien in een miserablen en deerlijken staat zonder sprake en blijkelyk verstant, en zijnde zo ook gebleven (gelijk zij in haar dergelyke visitatie hebben bevonden) tot haar overlijden toe, 't welke is geweest op den 29^e der voorsz[eide] maant Augustij, 's namiddags omtrent ten twee uren. 't Gene voorsz[eid] staat, presenteren de Deposanten, als d'opregte waarheijt zijnde, des noot en versogt, naarder te sterken. Aldus gepasseert tot Rijp, in de Herberg de Keijzerskroon ter presentie van Ellert Boom Hospes aldaar en Hendrik Barentsz burger als getuijgen, die ter oirconde neffens de Deposanten en mij Notaris, desen gesamentlijken hebben geteijkent, den 1e Septemb[ris] A[nn]o 1687.

M[eeste]r Jan Heringa

Jan Stolp

Dit merk bij Ellert Boom zelfs gestelt

Heindrick Barendsz burger

P[ieter] de Geus Not[ari]s publ[icq]

*contusie; kneuzing

Personen uit West-Friesland in het ONA van Oosthuizen (I)

(door José Schenk)

In de Koggenland nummers 2007/2, 2007/4 en 2008/3 stonden gegevens over personen uit West-Friesland, die ik tegenkwam in het oud notarieel archief (ONA) van Purmerend.

Hierbij een nieuwe lijst met personen uit West-Friesland, die ik heb gevonden in het oud notarieel archief van de plaats Oosthuizen.

No 4104 03-01-1660	Jacob Jans Oech, poorter van Hoorn, gewesen schipper op 't schip "de Konig David", vaarden op Moskou
No 4105 23-01-1662	Claas Jans Suijder en Jan Claas Wercker en Claas Sijmons Ruevel Coningh wonen Spierdijk, tvv Maartje en Guurt Jans (gezusters) en kinderen van Jan Jans Lantman wonende Broek Suijt Scherwou op Langedijk, gaat over Trijn IJsbrants, oude bejaarde maagd, die ten huize van Claas Sijmons Ruevel is overleden, en die haar kennis en verstand zeer gering waren en heeft in een testament Willem Jans Langedijk getesteerd en zie ook de volgende akte waarin wordt vermeld dat Trijn IJsbrants enige

- weken voor haar dood 'snachts is opgestaan en naar het huis van Hendrik Egberts, en Adriaan Huiberts is gegaan en zei dat ze in het water wilde springen, waarop ze in haar hemd met geweld thuis werd gebracht
- No 4105 27-02-1663 Coenraat Pamos wijnkoper tot Hoorn heeft wijn uit het pakhuis van Gerrit Oortgijzen
- No 4105 28-02-1663 Pieter Jans Beets, wonende Hoorn, als mede curator in de boedel van zaliger Pieter Jans Hoobree
- No 4105 17-03-1665 ten verzoeken van Jan Jans Houtcooper, wonende Hoorn, dat zij hebben gekend; Jan Volkerts tot Woggelum en Mies Huijberts en Diewer Huijberts, gewoond hebbende Nieuwe Niedorp, welke zijn nichten geweest van Jan Volkerts (de vader van Jan Jans Houtcooper)
- No 4107 28-08-1711 Jan Simons Rijperkerk, wonende Oudendijk aan het tolhek en Abraham Jans Bos 44 jaar ook wonende aldaar, ten verzoeken van Gerrit Jans Molenaar, pachter van het tolhek
- No 4107 31-01-1712 Diewer Pieters, weduwe van Jan Pieters Prins, wonende wognum testeert haar 3 kinderen; Aaltje Jans 9jr, Pieter Jans 7 jr en Claas Jans 5 jr, (en voogdbenoeming)
- No 4107 07-06-1713 Jacob Olij, wonende Ursem, als voogd over de minderjarige erfgenamen van Pleuntje Gerbrants
- No 4107 28-01-1715 Ariaan Pieters Los en Marijtje Sijbrants, beide van Hoorn, doch tegenwoordig wonende Oosthuizen, ten verzoeken van Jacob Cander, chirurgijn in Oosthuizen, dat ten zijne huize is gekomen; Cornelia Blois, dochter van Trijntje Blois van Hoorn, om te zien of Antje (haar zuster) al van haar kwaal hersteld was
- No 4107 04-05-1715 Cornelis Jacobs Roos x Neeltje Jacobs, wonende Kersloot, ten verzoeken van Pietere Remmits kaaskoper op de Beets, waar ook kwam; Aagt Cornelis, weduwe van Jan Jacobs de Boer, wonende Blokker
- No 4107 26-09-1716 Roelof Schimmel, tegenwoordig wonende Oosthuizen ten huize van mr Jacob Cander, zijn zoon Pieter Schimmel, wonende Enkhuizen, is aangesteld om gedurende zijn innocentie zijn goederen (zijn tot Hoorn ten huize van Geertje

- No 4107 02-04-1720 Schimmel, zijn dochter) te administreren
Jacob Lievens, burgemeester van Etersheim, ten verzoeken van Stijntje IJsbrants, weduwe van Pieter Beunder, dat hij vorig jaar met Germet Willems, Elemoer Cornelis Maat(nu overleden) Jan Coogh, Jan Nierop van Avenhorn en Jacob Beunder, zijn geweest tot Hoorn in de herberg "het Moriaanshoofd, waar ook was advokaat Klinkhamer en Dirk Drijver (over het transport van de boedel van Jacob Beunder en zijn kinderen) zie ook de akte erna
- No 4108 20-07-1756 Dirk Rol, wonende Purmerend maakt volmachtig; Nicolaas Agricola, oud schepen van Medemblik om te vorderen van Thamis Jacobs baas timmerman te Ursem
- No 4108 26-04-1757 Jan de Wit x Trijntje Verwaj, wonende Beemster, als voogd over 't kind van Klaas Cornelis Koeman x zaliger Aafje Jacobs Verwaj(overleden tot Schermerhorn), Jan Jacobs Verwaj wonende Scharwoude, Poulus Semain, wonende Nieuwe Niedorp, Cornelis den Adel x Antje Semain, wonende Nieuwe Niedorp, en Pieter Boter x Trijntje Semain, wonende Opmeer, Jacob de Bruijn x Grietje Semain, wonende Rustenburg(en nog vele anderen) zijn erfgenaam van Krijn Alberts Verwaj x Jannetje Knip
- No 4108 19-03-1759 Jan Hendriks Dollebotter, wonende Hoorn, en Jan Hendriks Dollebotter, wonende de Rijk, Justus Trijp x Jannetje Hendriks Dollebotter, wonende Etersheim, Boeslap Naesmer x Aaltje Dollebotter, wonende Hoorn, zijn alle erfgenamen van zaliger Grietje Poulus Dollebotter, welke was enig nagelaten dochter van zaliger Poulus Hendriks Dollebotter
- No 4108 16-12-1759 Elias Agricola, wonende Hoorn, maakt volmachtig; Jan Hooghuijs, wonende Hensbroek om te innen; kooppenningen van Jan Braak, wonende Spanbroek
- No 4108 28-11-1764 Pieter Wouters, wonende alhier, en de kinderen van zaliger Aarnout Wouters, en 't kind van zaliger Cornelis Wouters x Lijsbet Jans, Jacob Wouters wonende de Rijk, Jan Wouters wonende Venhuizen, Klaas Wouters wonende Oosthuizen, 't kind van Sijmen Wouters) in de Rijk overleden x Grietje

- Pronk, Dirk Wouters wonende Oosthuizen, zijn alle erfgenamen van Wouter Aarnouts
- No 4108 25-01-1762 Govert Oostwoud x Neeltje Kuijper, wonende Oosthuizen, zij testeert haar vader; Pieter kuijper, wonende Ursem
- No 4108 26-03-1762 Amaranta Velius, weduwe van Francois van Breedehoff (in leven oud burgemeester en bewindhebber der Oost Indische Compagnie der stad Hoorn) en wonende Hoorn, heeft een obligatie bekomen bij koop gepasseert te Hoorn bij notaris Aris Ruijter op 06-02-1762
- No 4108 11-04-1762 Jan Haan x Maartje Jans Bakker, wonende Oosthuizen, (Maartje testeert haar vader; Jan Bakker, wonende Avenhorn)
- No 4108 06-12-1762 Lammert Cornelis wonende Oosthuizen, is grootvader en voogd over Grietje Cornelis Smit, wonende mede Oosthuizen, die is nagelaten dochter van Cornelis Tamis Smit(in Oosthuizen overleden), en is mede erfgenaam van haar oom; Klaas Tamis Smit (te Westerblokker overleden) en maken volmachtig; Pieter Reijmsz en Jan Louw, beide wonende schellinkhout en mede erfgenamen
- No 4109 19-12-1797 Sijvert van der Burgh wonende Oosthuizen, verkoopt een obligatie aan Cornelis Groen, wonende even buiten de stad Hoorn
- No 4109 07-09-1798 Broerius van der Velden wonende Hoorn (gaat over gage wat hij bij de kamer van Enkhuizen tegoed heeft)
- No 4109 11-04-1803 Nicolaas van Beek wonende Oosthuizen, ten behoeve van Aris Jansz Bijman, wonende Zwaag
- No 4109 11-04-1803 Nicolaas van Beek wonende Oosthuizen, maakt volmachtig; Jan de Feijfer en Dirk Merens, advokaten wonende Hoorn, en Paulus Adolph van Geldrop procureur wonende Hoorn als gemachtigden van de erven Claas Bijman(overleden te Zwaag) om goederen te verkopen aan Sijbrant Pereboom te Hoorn, als gemachtigde van Wigger Tasman, mede te Hoorn wonende
- No 4109 27-04-1803 Nicolaas van Beek wonende Oosthuizen x zaliger Lijsebeth Kaat, benoemd tot voogden over zijn kinderen; Dirk Bloem en Jacob van beek, wonende Hoorn en Hendrik Kaat wonende Enkhuizen en Jan

- Pereboom wonende Oosthuizen zie ook de akte
erna
- No 4109 12-06-1803 Jan Koopman x Hillegond Ruijter, wonende Hoorn, zij is een dochter van Cornelis Ruijter
- No 4109 28-01-1806 Wouter Kieft x Maartje van Wijngaarden, (enig nagelaten dochter van Govert van Wijngaarden) en Poulis Boon x Neeltje de Boer, en Klaas Schardam, Francq van Ammers en Pieter Vogel(in de Rijk) en Klaas de Boer, wonende Beets, zijn voogden over Guurtje de Boer(minderjarige dochter) en zijn Neeltje en Guurtje de Boer kinderen van zaliger Trijntje van Wijngaarden x Jan de Boer, en wonende de comparanten in Oosthuizen, Beets en Medemblik en zijn erfgenamen van hun oom zaliger; Thijs van Wijngaarden(acte gepasseerd 30-06-1781voor notaris Engelbert Klinkhamer te Hoorn) zie ook de akte erna
- No 4110 09-04-1806 Pieter Aker, wonende Hauwert en Jan Scholts x akte 8 zaliger Reinout Aker, wonende Oostzaan, Neeltje Aker x Cornelis Westerveld, en Maritje Aker x Jan Tumps, zijn erfgenamen van Govert Aker(in leven schoolmeester en overleden te Landsmeer)
- No 4110 08-05-1807 Pieter Wagemakers kuipersbaas x Elisabeth Sijmons akte 30 de Groot, wonende Oudendijk, testament. Hij heeft voorzoon; Egbert Wagemaker(in huwelijk verwekt bij zaliger Anna'tje Volkers) en benoemd tot voogd zijn broer; Jan Wagemaker, wonende Hoorn. Zij heeft voorkinderen; Sijmen, Gerrit en Mietje Crelis Post, wonende onder de bedrijven van Hensbroek en Mietje woont Voorburg

(wordt vervolgd)

Verdwenen beroepen: de syphonpomper

(door Jan Spruijt)

De syphonpomper had een officiële aanstelling bij de gasfabriek. Dat was in de tijd dat elke stad een gasfabriek had, waar ze van kolen het zogenaamde stadsgas maakten. Dit gebeurde vroeger eerst in gietijzeren retorten en later in kamerovens. Een dergelijk kamer was 30 cm. breed en 3 meter hoog; hij werd volgestort met gaskolen en luchtdicht afgesloten, er brandde een groot

vuur onder, de kolen werden roodgloeiend opgestookt en op die manier werd het gas eraan onttrokken. Wat overbleef was cokes, die weer werd gebruikt door de mensen in hun kolenkachels.

Het gas werd gezuiverd van teer, zwavel en ammoniak en opgeslagen in een gashouder. Dit stadsgas bevatte ook waterdamp, dat condenseerde tot water in de gietijzeren buizen, die in de grond lagen. De gasbuizen werden op afschot gelegd, zodat het water naar de grote gietijzeren potten liep, die syphons werden genoemd. Dat water moest eruit worden gepompt, anders liepen de syphons over en het water de gasleidingen in. Dan riep men “de gasleiding is verzopen” en zaten hele straten zonder gas.

Dit leegpompen was de taak van de syphonpomper. Hij had een zwengelpomp, die men vroeger ook op boerenerven zag. Met die pomp achter op zijn dienstfiets reed hij door de stad om overal het water uit de syphons te pompen. In bijvoorbeeld Gouda, waar de grond uit een dikke laag veen bestaat, kwamen door verzakking nog al eens lekke buisverbindingen voor, zodat het grondwater in het buizenstelsel liep naar de syphons. Dit moest er dan wel twee maal daags uitgepompt worden om te voorkomen dat hele wijken zonder gas kwamen te zitten. Dus ook op alle zon- en feestdagen!. In de winter was dat ‘zuinig’ werk en de syphonpomper werd ondanks zijn nuttige werk ondergewaardeerd en slecht betaald. Maar hij kon echt niet worden gemist!

Nog iets over de gashouders. In alle steden stonden vroeger grote gashouders, die het stadsbeeld sierden of, zo u wilt, ontsierden. Als een dergelijk gashouder gebouwd werd, was dat een hele onderneming en als hij klaar was, moest er dus gas in. Maar dan moest eerst de lucht eruit. Boven op de gashouder zat een rond deksel met bouten. Deze werden losgedraaid en langzaam ging men het stadsgas erin pompen om zo de lucht via het geopende deksel te verdrijven. Wanneer was de houder nu geheel gevuld met gas? Een mengsel van gas en lucht is zeer explosief. Hoe werd zoiets gemeten? Geavanceerde meetapparatuur bestond in die dagen nog niet. De oplossing was heel eenvoudig: men nam een kip, bond een touwtje aan zijn poot en hing die kip in het open deksel van de gashouder. Zo lang zij heen en weer fladderde, zat er nog lucht in; als zij met gestrekte pootjes stil hing, was de houder geheel gevuld met gas. Dan werd het deksel er weer opgeschroefd en nam de stoker de dode kip mee naar huis om die 's avonds met zijn gezin op te eten. De dierenbescherming bestond in die tijd nog niet, laat staan een politieke partij voor de dieren. Nu zouden er ongetwijfeld Kamervragen worden gesteld!

Mag ik me even voorstellen

Met ingang van het nieuwe seizoen zal ik de functie van secretaris van de NGV afdeling Oostelijk West-Friesland gaan uitvoeren. Hierbij wil ik van de gelegenheid gebruik maken om mij voor te stellen. Mijn naam is Carina ter Wee-Schilder, 38 jaar oud, getrouwd en moeder van drie kinderen. Sinds 2002 ben ik mij actief gaan bezighouden met genealogie. Mijn grootouders heb ik nooit gekend en nadat mijn ouders ook allebei overleden waren ben ik uit nieuwsgierigheid gaan zoeken op internet op mijn meisjesnaam Schilder. Ik vond via de site **www.genlias.nl** de gegevens van de huwelijksakte van mijn grootouders met daarop ook de namen van hun ouders. Hierdoor kon ik ook meer informatie vinden over mijn overgrootouders. Via internet kwam ik in contact met iemand die meer gegevens had over de familie Schilder. Ze adviseerde mij om naar het archief te gaan. In het Westfries Archief vond ik in een middagje tijd via de Burgerlijke Stand mijn stamreeks. Omdat ik nog veel meer Schilders tegenkwam ben ik uiteindelijk de gehele Burgerlijke Stand gaan doorzoeken. Hierbij kwam ik erachter dat bijna alle Schilders uit Noord-Holland, met uitzondering van Volendam, familie van elkaar waren. Ik was inmiddels lid geworden van de NGV en had het computerprogramma GensDataPro aangeschaft. Hierin kon ik alle familieleden die ik tegenkwam invoeren. Op dit moment heb ik ruim vijfduizend familieleden gevonden en verzamel daarnaast alles wat ik vind over de familie: bidprentjes, foto's, krantenartikelen, verhalen etc. Uiteindelijk wil ik hier een boek over gaan samenstellen maar weet inmiddels dat dit onderzoek oneindig is en veel tijd kost. In ieder geval heb ik er een leuke hobby aan overgehouden.

Carina ter Wee-Schilder

Werkgroep digitaliseren dopen, huwelijken, overlijden

(door Jaap Iepenga)

Door toevallige opmerkingen kwam ik in aanraking met deze werkgroep en dacht dat ik daar mijn steentje wel aan bij zou kunnen dragen. Gerri Kind, de grote animatrice van deze werkgroep, kon dat wel waarderen en gaf mij een taak. Ik mocht Klappertjes doen, daarin stond in een meer of minder eigentijds handschrift de dopen van de Gereformeerden en Remonstranten vermeld. Dat was een fluitje van een cent, gewoon een kwestie van invoeren in het Exel bestand en een beetje opletten dat de gegevens op de juiste plaats terecht komen, dat kon ik zelfs.

Maar dat was nog niet genoeg, er waren ook nog Huwelijksafkondigingen te doen en die staan in een boek met een handschrift dat vrijwel niet te lezen was. Ik kreeg een boek met eenvoudige opdracht, het handschrift was goed te lezen (volgens Gerri).

Het begon in 1671 en handelde in Hoorn. Leuk dacht ik, dan leer ik ook nog iets over oud Hoorn. Nou dat had ik gedacht!! Maar je laat je niet kennen en begint er aan, na een groot aantal malen steun gezocht te hebben bij Gerri begon ik grond onder de voeten te krijgen en kwam de vaart er in. Inmiddels ben ik een aantal boeken verder en mag zeggen dat het aardig gaat, ik heb er veel plezier in en ga er voorlopig nog even me door. Wat ik wel gemerkt heb dat als je een poosje rust genomen hebt en weer start het een wat moeizame start is, je verliest toch vlug de vaardigheid om het oude schrift te kunnen lezen.

Om het mij wat gemakkelijker te maken heb ik de moed gevat de cursus Oud Schrift te volgen welke Pim Brieffies in het West Fries archief gaf. Daar bleek dat wat ik dacht te kunnen wat overdreven was, Pim wist artikelen te produceren waar het oud schrift zeer moeizaam te ontcijferen was, maar ook hier bleek dat oefening de beste leermeester is. Al ploeterende begon het steeds makkelijker gaan en het lezen vlotter met minder fouten.

De werkgroep komt elke 2^e vrijdag van de maand bij elkaar in de glazen zaal van het Westfries archief en het is er reuze gezellig. Maar de gezelligheid is bijzaak, je leert de mede werkgroepleden kennen en helpt elkaar bij moeilijk of bijna niet te ontcijferen teksten en leert van elkaar. Het grote voordeel is mede dat je het oud schrift bijhoudt en elkaar animeert en activeert, de groep produceert (als ik dat zo mag noemen) een enorme hoeveelheid gegevens, welke op de studie zaal al ter beschikking staan, van de bezoekers/onderzoekers. De reacties op die bestanden zijn hartverwarmend en motiveren de werkgroep enorm. Kortom het succes van de werkgroep is inmiddels bewezen en er is een behoorlijke toename van de vrijwilligers die zich met enthousiasme op de werkzaamheden storten.

Gezien de enorme hoeveelheid nog te digitaliseren gegevens kunnen we nog even vooruit, aanwas van vrijwilligers is welkom. Ook de waardering welke de medewerkers van het archief aan ons laten blijken, maken dat het extra genoegens schept om een bijdrage te leveren en je zelf in te zetten voor dit goede doel. Bijkomende zaken zijn dat er al werkende gegevens boven tafel komen welke verrassend zijn en een reden geven om daar eens wat dieper op in te gaan.

Door de verscheidenheid van de werkgroepleden heeft een ieder haar of zijn eigen invalshoek en kennis van waar we het over hebben. Kortom het is een waar genoeg zo'n vrijdag aanwezig en bezig te zijn met al die oude gegevens en als kers op de taart, het origineel in handen te mogen hebben. Ongemerkt word je getraind in het lezen van oud schrift en doe je enorm veel kennis op over wat er in die jaren in onze regio omging.

Een boek van zo'n 400 jaar oud waar toentertijd iemand met een ganzenveer in heeft geschreven en al die gegevens noteerde. Soms in een vrijwel onleesbaar schrift, soms verrassend modern maar altijd weer boeiend. De steun van Jan de Bruin is soms onmisbaar en zijn kijk op de zaken zijn zeer verhelderend en leerzaam. Kortom ik heb ervaren dat "onze" werkgroep een goede tijdbesteding is en niet zoals sommige hobby's een productie is van artikelen waar niemand op zit te wachten.

De enorme hoeveelheid gegevens welke we zo met elkaar produceren kunnen ook nog een tweede doel hebben.

Onze afdeling "Oostelijk West- Friesland" kan daar goede sier mee maken, door het mogelijk te maken deze te tonen op verenigingsbijeenkomsten.

Wat is er tegenwoordig makkelijker als 'even' te klikken op internet en je hebt alle gegevens welke je maar wenst, zo wordt ons voorgehouden.

Als je echter op zoek bent naar je voorouders dan blijkt daar nogal wat aan te mankeren. Een unieke mogelijkheid om met behulp van enkele computers dit reeds toegankelijke bestand te presenteren, als het ware op een presenteerblaadje, voor de bezoekers. Misschien zelfs wel een reden voor jonge mensen ook eens te gaan snuffelen naar hun "roots".

Onze Bibliotheek in het Nivongebouw

Het is de meeste leden wel bekend dat we met ingang van dit seizoen zijn verhuisd van de Berkhouter Kerk naar het Nivongebouw aan de overkant van de kerk. Een ieder die ons nieuwe 'clubhuis' inmiddels heeft bezocht zal enthousiast zijn over deze beslissing. We zitten nu in een mooi gebouw met veel daglicht, de juiste akoestiek en vooral met een prima verwarming. Het oversteken van de weg lijkt slechts een kleine verandering. Dat was het echter niet voor de werkgroep 'bibliotheek en opvang nieuwe leden'. In de zomerperiode moest de hele bibliotheek van onze vereniging naar de overkant gebracht worden. Voordat we daar mee konden beginnen moesten er eerst nieuwe kasten worden aangeschaft want de kasten in de kerk waren niet ons eigendom. Er zijn vijf kasten met schuifdeuren aangeschaft waardoor we meer ruimte voor en overzicht op de boeken hebben. Het was ook meteen een goed moment voor de werkgroep om de collectie boeken door te nemen. De dubbele exemplaren hebben we niet mee verhuisd net als wat andere overbodige zaken.

bloemen voor Ger Groothuis

de verhuizing

De laatste zaterdag in juni zijn we daadwerkelijk verhuisd. De meeste leden van de werkgroep waren aanwezig en zelfs partners werden ingezet. Geweldig!!! Het weer hielp mee dus we konden met de boeken in kratten op de steekwagens steeds heen en weer lopen. Om twaalf uur even pauze en wat eten en drinken. We hebben afscheid genomen van Ger Groothuis en hem bedankt voor de jarenlange gastvrijheid in de kerk. Om twee uur was alles over en in de kasten teruggezet. Nog niet alle boeken op volgorde maar dat kon later wel beetje bij beetje.

Toen op de eerste zaterdag van september voor de eerste keer de bibliotheek open was op de nieuwe locatie, was iedereen enorm blij met het resultaat. De bibliotheek is een plaatje en de ruimte is zoveel gezelliger. Daarom viel het een beetje tegen dat er de eerste maanden niet meer bezoekers op de zaterdag naar de bibliotheek kwamen. We doen het namelijk voor u, de leden! En waar kan je op zaterdag beter zitten dan bij je eigen vereniging.

de nieuwe kasten

Een kop koffie met bijna altijd wat lekkers erbij voor een eurootje en `volop praat`. Er is heel veel kennis bij de leden van de werkgroep om u vastgelopen onderzoek weer een nieuwe impuls te geven. We hebben het knipselarchief met duizenden advertenties gesorteerd op naam. Mappen vol met streekberichten uit de krant van de laatste vijf jaar, ook allemaal gesorteerd op naam. Bestanden op de computer. Genealogische bronnen op CD enz. enz. En vind je 'n keer niks dan heb je evengoed een prachtige en vooral gezellige ochtend of middag. Dus tot binnenkort in het Nivon gebouw. We zijn iedere eerste zaterdag van de maand open van elf tot twee uur behalve in februari en in de vakantiemaanden juli en augustus.

Namens de werkgroep, Gino Kaag

Aanwinsten van onze afdelingsbibliotheek

Onlangs kregen we van ons lid Rik Singer een prachtig cadeau. Het zijn de boeken van Th.Velius : **Kroniek van Hoorn**. Band 1 omvat de periode 1316-1559 en band 2 de periode 1560-1629. Deze boeken zijn hertaald, bewerkt en uitgegeven door de vereniging Oud Hoorn. Al snel was de oplage uitverkocht maar in onze bibliotheek kunt u als lid deze boeken lenen.

Uit de Steenen Kamer, jaarboek 2008 van de historische vereniging Suyder Cogge.

Wederom een rijk gevulde bundel, waarin o.a. verteld wordt over de komst van de zusters Ursulinen in Venhuizen en hun zorg voor de seminaristen uit Hageveld in de oorlogstijd. Ook de herinneringen van Jos Appelman schetsen een beeld van de periode 1940-1945. De geschiedenis van Schellinkhout van 1574 tot 1600 (door G. Kazimier), de kruistocht tegen de

Stedingers in 1234 (door J.Hoofman) en het levensverhaal van Jan Beemster uit Hoogwoud, die in 1892 naar Amerika emigreerde, voeren de lezer terug in een nog verder verleden. De verslagen van verschillende werkgroepen en de jaarkronieken van de afzonderlijke dorpen brengen ons weer terug naar het heden.

Genealogie en de Canon, deel 2, jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 2009, deel 63.

Veel historie, wat minder genealogie, maar zeer leesbare artikelen over de sociaal-politieke positie van de belangrijkste patriot, Joan Derk van der Capellen, het dienstplichtstelsel en de lotgevallen van Peter Aengevaeren in de Franse tijd, het Huis Oranje-Nassau in genealogisch perspectief bij het aantreden van koning Willem 1, de kristal- en glasfabriek van Regout en het verzet tegen de kinderarbeid in de 19^e eeuw, de vrouwenemancipatie tussen 1850 en 1930, de achtergronden van een genealogische expositie in 1942, de Indische Nederlanders en hun genealogie, de betekenis van Willem Drees voor de Nederlandse identiteit en de lotgevallen van de verdronken archieven tijdens de watersnoodramp van 1953.

De familie Huisman, uitgave in eigen beheer door Adrie Smit, Wognum. De genealogie van de familie Huisman past in de rij publicaties van Adrie Smit: van vele foto's voorziene fragmentgenealogieën zonder index. Deze keer gaat het om de stamouders Barend Pieterse Huisman, gedoopt 1763, en Geertje Hendriks Keyzer, gedoopt 1773 in de Beemster. Zij trouwen 08-02-1801 te Hoorn. (Aan onze bibliotheek geschonken door de auteur.)

De Noord-Hollandse familie Van Baar, uitgave in eigen beheer door T.C. van Baar, Wognum 2009.

In 560 (!) bladzijden beschrijft Tom van Baar zijn genealogische werk als het in elkaar schuiven van talloze puzzelstukjes tot één grote puzzel, waarbij hij vaak niet wist of een bepaald stukje tot de puzzel zelf behoorde of weer onderdeel vormde van een nieuwe uitbreiding van de afbeelding. Het resultaat is een genealogie van de van oorsprong rooms-katholieke familie Van Baar, afkomstig uit Bahr en Lathum in Gelderland .Hendrik van Lathum, geboren ca. 1657 in Bahr en Lathum, overleden na 16-02-1700, trouwt ca.1679 met Wilhelmine Karmans, geboren ca. 1660 in Doesburg en overleden in 1712. Hun kinderen gaan later de naam Van Baar gebruiken. De oudste zoon, Jan, trouwt 20-08-1710 in de Beemster met Geertje Hendrikse Teunissen uit Edam en koopt er een huis met erf en bakkerij. Talrijke foto's van familieleden en van familiedocumenten verlevendigen dit boek, dat met zijn indexen en register een waardevolle aanwinst betekent

voor onze afdelingsbibliotheek. Vele onderzoekers van Noord-Hollandse families zullen in deze studie iets van hun gading vinden.

Kwartierstaat van Adrie Smit. Deze kwartierstaat is al besproken in Koggenland 2005/4, p. 73. Inmiddels is er een register gemaakt, dat u kunt inzien in onze bibliotheek. Hierbij tevens een correctie op de genoemde trouwdatum van Dirk Smit en Aegje Martens. Dat moet zijn 11-07-1683.

Nieuwe website Waterlands Archief

Het Waterlands Archief heeft een nieuwe website. De nieuwe site, te raadplegen via **www.waterlandsarchief.nl**, biedt naast veel interessante informatie ook tal van nieuwe zoekmogelijkheden.

Zo is een groot deel van de regionale kranten uit de periode 1854 - 1944 nu online te raadplegen. Daardoor zijn bijvoorbeeld de uitslagen van sportwedstrijden uit die tijd, of verslagen van gemeenteraadsvergaderingen, ongelukken, feestelijkheden en advertenties door iedereen nu thuis op de computer terug te vinden. Op de nieuwe website staat ook het bevolkingsregister uit de periode 1920-1938. Op deze manier is het mogelijk alle hoofdbewoners met hun gezinnen in de regio Waterland, de Beemster, de Zeevang en Wormerland via het internet op te sporen. Verder is ook het aanbod van digitaal te raadplegen prentbriefkaarten, oude foto's en kaarten sterk uitgebreid.

Nieuw is ook, dat de archiefinventarissen en de bibliotheekcatalogus via de website te raadplegen zijn. Iedereen kan al thuis of op school nagaan of een bepaald document, dossier of bouwvergunning in het archief aanwezig is. Of dat er over een bepaald onderwerp een boek of andere historische informatie gevonden kan worden. Bijvoorbeeld over markten, sportverenigingen, kerken, bedrijven of scholen. Daarnaast zijn op de nieuwe website ook lesbrieven gepubliceerd. Over de middeleeuwen, over stamboomonderzoek en over oude volksverhalen. Speciaal bedoeld voor docenten en scholieren. Hetzelfde geldt voor de historische canon van Waterland. En last but not least is er de digitale schatkamer van het Waterlands Archief. Hier vindt u de topstukken van onze collectie zoals de stadsrechoorkonde van Purmerend uit 1410.

Op de nieuwe website zullen steeds meer gedigitaliseerde documenten zijn in te zien. Het Waterlands Archief kiest er voor eerst de meest geraadpleegde documenten digitaal toegankelijk te maken. Eind 2009 zal het complete bevolkingsregister vanaf 1850 – 1938 via de website raadpleegbaar zijn. Zo wordt gestaag verder gebouwd aan wat tegenwoordig zo mooi heet: de digitale studiezaal. Uiteraard bent u ook van harte welkom in onze fysieke studiezaal, de werkplaats van het centrum voor regionaal historisch onderzoek in Waterland!

Wie gaat er mee naar het Verenigingscentrum in Weesp?

Bij voldoende belangstelling wil het bestuur in de loop van dit seizoen een excursie organiseren naar het Verenigingscentrum van de NGV in Weesp.

Het Verenigingscentrum herbergt een schat aan genealogisch materiaal, waaronder tal van familieadvertenties. Het is dan ook beslist de moeite waard, deze instelling eens te bezoeken.

Aan het bezoek zelf, inclusief de rondleiding, zijn geen kosten verbonden, maar de reiskosten zijn uiteraard voor eigen rekening. Doordat veel leden een Voordeelurenkaart hebben, kunnen we het met degenen die met de trein gaan misschien zo regelen dat iedereen met 40% korting reist. Een eventuele excursie zal plaatsvinden op een donderdag of een zaterdag. De ontvangst in het Verenigingscentrum is rond 10.30 uur.

Wij zien uw aanmelding - met de dag van uw voorkeur - graag tegemoet, waarna u te zijner tijd nadere informatie krijgt. U kunt zich voor de excursie binnen twee weken na het verschijnen van ons afdelingsblad opgeven bij onze secretaris. Haar gegevens zijn:

Carina ter Wee-Schilder
Tel. : 0228 - 58 19 51
E-mail: carina@atilla.nl

Aan dit nummer werkten mee.....

M. E. F. Meijs-Bitter, Marijke van Teunenbroek-Land, Arjen de Kievit, Lourens Olijve, José Schenk, Jan Spruijt en Jaap Iepenga.

Wij nodigen u uit wetenswaardigheden op papier of in een computerbestand te zetten. Heeft u hulp nodig bij vormgeving van uw gegevens, neem dan even contact op met één van de redactieleden. U bent van harte welkom.

Mutaties op de ledenlijst

Alle ledenmutaties dient u uitsluitend door te geven aan de NGV te Wesp. Dat kan schriftelijk of via e-mail. Zie ook de mededelingen in Gens Nostra.

LEDENMUTATIES t/m oktober 2009

Nieuw lidmaatschap:

Dhr. F.L. Ruitenber	Nieuwstraat 12	1606 BM	Venhuizen
Dhr. J. Groothuizen	Benedenweg 305	1834 BD	Sint Pancras
Dhr. C.J. Danenberg	Molenhof 14	1633 HS	Avenhorn

Nieuw bijkomend lidmaatschap:

Mw. G.W. Bles	Korte Loostraat 20	6851 MZ	Huissen
---------------	--------------------	---------	---------

Nieuw lidmaatschap door overkomst van andere afdeling:

Mw. L.E.C. Verhoeven	Orionstraat 175	1622 BR	Hoorn
Dhr. K.L. Zijp	Hof 17	1679 WH	Midwoud

Bedankt als gewoon lid:

Mw. D. Ots	Bierstalpad 47	1121 JK	Landsmeer
Mw. H. van Rossum-de Haas	Kerkebuurt 220	1647 MJ	Berkhout

Bedankt als bijkomend lid:

Dhr. D. de Vos	Fuutstraat 71	1121 BM	Landsmeer
----------------	---------------	---------	-----------

Einde lidmaatschap i.v.m. overlijden:

Dhr. A.G. Baan			Gouda
Dhr. J.P. van den Broek			Enkhuizen
Dhr. C. Klaj			Hoorn

Einde lidmaatschap i.v.m. overgang naar andere afdeling:

Mw. J.A. Rouwendal-van Die			Andijk
----------------------------	--	--	--------

Adreswijzigingen:

Dhr. D. van de Gulik	De Streektuinen 157	1624 GP	Hoorn
Mw. A.J. Carsjens	Pieter de Leeuwstraat 40	1785 JK	Den Helder

Bestuur en functieverdeling

Voorzitter

Vacature

Eerste secretaris

Carina ter Wee-Schilder, Kleingouw 180a, 1619 CJ Andijk
e-mail: carina@atilla.nl

0228 - 58 19 51

Tweede secretaris, lezingen

Aad Goossens, Olympiaweg 2, 1693 EL Wervershoof
e-mail: aad.riek.goossens@quicknet.nl

0228 - 58 15 67

Penningmeester

Marian Kooter, Cunerastraat 13, 1688 WC Nibbixwoud,
e-mail: marian.kooter@quicknet.nl

0229 - 57 22 32

Algemeen bestuurslid

Klaas Bant, Dorpsweg 147, 1697 KK Schellinkhout
e-mail: klaas.bant@planet.nl

0229 - 50 14 58

Algemeen bestuurslid, werkgroep bibliotheek, opvang nieuwe leden

Gino Kaag, Dr. Lohmanstraat 92, 1713 TP Obdam
e-mail: gij.kaag@quicknet.nl

0226 - 45 30 33

Algemeen bestuurslid

Gerri C. Kind-Renskers, De Wijzend 44, 1474 PC Oosthuizen
e-mail: gerrickind@quicknet.nl

0299 - 40 16 62

Algemeen bestuurslid, Public Relations

Vacature

Algemeen bestuurslid, hoofdredacteur

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn
e-mail: b.leek@quicknet.nl

0229 - 23 29 35

Homepage: <http://oostelijkwest-friesland.ngv.nl>

Redactie Koggenland

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn
e-mail: b.leek@quicknet.nl

0229 - 23 29 35

Jan Lijzenga, Amaryllislaan 62, 1616 XD Hoogkarspel
e-mail: j.lijzenga@quicknet.nl

0228 - 56 21 17

Verzending:

Jan A.H. Spruijt, Alexanderstraat 28, 1623 KB Hoorn,
e-mail: janspruijt@quicknet.nl

0229 - 21 48 59

Verzendadres:
Koggenland
Alexanderstraat 28
1623 KB Hoorn

Pays - Bas

Port Payé

Port Betaald

TNT Post